

Prezentacje grup laboratoryjnych 2018-2021

Podsumowanie grup laboratoryjnych 2018-2021 (nagrania)

W dniu 19 maja 2021 odbyło się podsumowanie badań prowadzonych przez studenckie grupy laboratoryjne IEiAK. Poniżej przedstawiamy informacje na temat wszystkich grup tematycznych wraz z nagraniami prezentacji, które odbyły się w trybie online.

INSTYTUT ETNOLOGII
I ANTHROPOLOGII KULTUROWEJ UW

PODSUMOWANIE GRUP LABO

19 MAJA 2021

ZIELEŃ MIEJSKA

(nie)ludzie, urz?dzenia, relacje

Laboratorium etnograficzne to zajęcia charakterystyczne dla naszego Instytutu, trwające od połowy pierwszego do połowy trzeciego roku studiów licencjackich. Praca studenta nad wybranym problemem w ramach laboratorium odbywa się na uczelni i w trakcie terenowych badań etnograficznych, podczas których poznaje się warsztat pracy antropologa. Grupa pracuje w ramach szeroko zarysowanego tematu, jednak każdy ze studentów formułuje swój temat badawczy. Więcej o [laboratoriach w IEiAK](#) [1]

Grupy badawcze w latach 2018-2021:

A. [Ziele? miejska: \(nie\)ludzie, urz?dzenia, relacje](#) [2]

Grupa pod kierunkiem dr hab. Anny Horolets, prof. UW

Podstaw? bada? by?o za?o?enie, ?e ziele? miejska jest cz??ci? z?o?onych procesów spo?eczno-kulturowych, gospodarczych, politycznych i ekologicznych. Kszta?tuje si? i nabiera znacze? poprzez relacje mi?dzy lud?mi i aktorami wi?cej-ni?-ludzkimi, jednostkami i instytucjami. Celem laboratorium by?o stworzenie etnograficznych opisów i interpretacji wybranych procesów zachodz?cych wokó? zieleni warszawskiej.

Finalne projekty uczestników grupy bazuj? na zainteresowaniu etnografi? mi?dzygatunkow? - ich pierwsze ognisko uwagi tworzy? relacje z drzewami i z pszczo?ami. W obu (dzia?ania mieszkac?ców na rzecz Owocowych Sadów ?oliborskich - prowadzonych przez **Kamila D?browskiego** oraz praktyki i narracje wspó?czesnego pszczelarstwa - prowadzonych przez **Juliusza Gali?skiego**) pomocne okaza?y si? narz?dzia etnografii wielostanowiskowej. Uczestnicy laboratorium starali si? zrozumie? konteksty, w których „naturze” przypisywano funkcje produkcyjne i rekreacyjne, wi?zotwórcze i wychowawcze, estetyczne i polityczne. Zwracali uwag? na relacje kontroli, zale?no?ci, afektywnego przywi?zania, identyfikowania si? mi?dzy lud?mi i aktorami wi?cej-ni?-ludzkimi. Wa?nym bohaterem sta? si? tak?e czas w rozmaitych postaciach: nostalgii za z?otym wiekiem, antycypowania katastrofy klimatycznej czy niewspó?mierno?ci rytmów przyrody i miasta, a tak?e pszczo?y/drzewa - i cz?owieka.

Oba projekty sporo ??czy, ale ka?dy z nich ma do opowiedzenia unikatow? fascynuj?c? histori?. Zapraszamy do pos?uchania o badaniach uczestników i do wspólnego zastanowienia si? nad tym, jak mo?na wyniki tych bada? interpretowa?: wi?cej o [Labo: Ziele? miejska](#) [2]

B. [Infrastruktury przysz?o?ci. Spo?eczno?? lokalna wobec planów budowy Centralnego Portu Komunikacyjnego w Gminie Baranów](#) [3]

Grupa pod kierunkiem **dr Mateusza Laszczkowskiego**

Grupa bada?a do?wiadczenia osób mieszkaj?cych na terenie obj?tym projektem budowy lotniska Centralnego Portu Komunikacyjnego (gminy Baranów, Teresin i Wiskitki, po?o?one oko?o czterdziestu kilometrów na zachód od

Warszawy). Rząd przedstawia projekt CPK jako epokowe przedsięwzięcie mające przynieść Polsce rozwój, nowoczesność i wzrost gospodarczy. Tymczasem dla mieszkańców obszaru objętego projektem wiążą się one przede wszystkim z niepewnością przyszłości: czy i kiedy przyjdzie opuścić swoje domy i gospodarstwa, nierzadko będące dziedzictwem wielu pokoleń? Na jakich warunkach dojdzie do wyprowadzki?

Uczestników grupy szczególnie interesowały postawy i strategie działania różnych grup społecznych wśród mieszkańców zagrożonych wysiedleniem (**Borys Weychert-Waluszek**), sposoby, w jakie lokalni aktorzy próbują aktywnie kształtować swoją przyszłość (**Zuzanna Pelczarska**), chronopolityka i zderzanie się różnych porządków czasu (czasu projektowego, czasu biograficznego i czasu praktycznego) w doświadczeniu mieszkanki i mieszkańca (**Olena Wąsaszynowicz**), polityczność oraz nieoczekiwane efekty procesów konsultacyjnych (**Julia Ratyńska**), konstruowanie iścieranie się różnych form wiedzy (techno-eksperyckiej, prawno-biurokratycznej oraz lokalnej, ucieleśnionej i praktycznej) w sporach wokół projektu (**Paweł Niewiarowski**), zmiany doświadczenia "domu" w perspektywie przymusowej wyprowadzki (**Agata Krauz**), konstruowanie lokalności poprzez praktyki społeczne i doświadczenia krajobrazu, oraz wpływ na niego projektu CPK (**Aleksandra Wilczek**).

C. [\(Post\)pamięć II wojny światowej i powojnia na Podkarpaciu](#) [4]

Grupa pod kierunkiem dr hab. Magdaleny Lubańskiej

Zdaję sobie sprawę ze stosunkowo niewielkiej liczby opracowań historycznych dotyczących powojnia, grupa podjęła się zadania przeprowadzenia rozmów z ostatnimi świadkami rozgrywanych wówczas wydarzeń: zmian relacji wewnątrz i granic, przymusowych przesiedleń, działania partyzantki, powszechnego wówczas bandytyzmu. Głównym przedmiotem zainteresowania badaczy grupy była pamięć osób, będących w trakcie omawianych wydarzeń były nastolatkami lub dziećmi, a których głos został zlekceważony przez społeczeństwo.

Bogactwo wątków, jakimi podzielili się z nami rozmówcy i rozmówczynie (także na temat ówczesnej codzienności) przerosło oczekiwania grupy. Na korpus zebranych w terenie różnorodnych składa się około 200 pogłębionych etnograficznych wywiadów terenowych oraz materiały archiwalne (m.in. z IPN), fotografie rozmówców i studentów, przedwojenne i aktualne mapy, pamiętniki. Badania prowadzone były w 36 miejscowościach na terenie powiatu jarosławskiego i przeworskiego. Materiały były gromadzone przede wszystkim wśród osób dorastających w okresie powojnia oraz pokolenia ich dzieci.

Zasłyszane przez studentów opowieści o tym, jak wyglądało życie ludzi w momencie przetasowywania się relacji wewnątrz i zmiany granic, odsłaniają specyficzny przemocy skrywanej za dyktatem Wielkich Nacjonalistycznych Narracji. Te wkradały się w ich codzienną rzeczywistość, „stawiały się ciętą” wymuszając na nich niejednokrotnie opowiedzenie się po którejś ze stron konfliktu lub ryzykowne lawirowanie między nimi. Decyzję o tym, w jakim języku odpowiedzieć pukającym do okna partyzantom trzeba było podjąć w ciągu kilku sekund, a od tego natomiast zależało, czy zyska się status przyjaciela czy wroga. Jednocześnie duży balastem dla rodzin mieszanych był brak zaufania ze strony sąsiadów o wyrażeniu określonej tożsamości narodowej, a także ze strony polskiej i ukraińskiej partyzantki.

Elementem badań było przyjrzenie się stosunkom społecznym panującym wówczas na prowincji. Dlatego dużą uwagę grupa poświęciła pytaniom o sytuację kobiet i dzieci, relacje rodzinne i sąsiedzkie oraz warunki bytowe

charakterystyczne dla tamtego okresu historycznego i miejsca. Nie unikano trudnych pytań o aranżowane miejsce, niechciane cięcie, spożycie alkoholu, przemoc domowa, pożycie materialne, wychowywanie i umieralność dzieci.

Ontyczne rezydualne przeszłości, jej materialne ślady - dawne cerkwie, cmentarze, kirkuty, synagogi, (nie)upamiętnione miejsca zbrodni – wpływają na współczesne praktyki społeczne, zarówno te indywidualne, jak i zbiorowe. Stają się też często obiektem odmiennych, niejednokrotnie skonfliktowanych ze sobą strategii pozycjonowania lokalnej polityki wobec tego „co minione” – bądź to zwróconej ku przeszłości i nastawionej na jej „udzielnictwo”, bądź też nastawionej pragmatycznie, wychylonej w przyszłość. Grupa bada także to, w jaki sposób te strategie są dyskursywnie wyrażane i jakie znajdują zastosowanie w lokalnej polityce.

Grupa na bieżąco dzieliła się terenowymi doświadczeniami, wzajemnie kierowała się do ciekawych rozmówców i rewidowała swoje pytania. Spotkania te pozwoliły dostrzec wartość pracy zespołowej i zyskać więcej wiadomości w tym zakresie. Więcej na ten temat studenci i studentki z grupy (**Zofia Broła, Aleksandra Czub, Zuzanna Deptuła, Paweł Godziuk, Igor Fedorowicz, Iga Kondraciuk, Kalina Krzysztofik, Ola Kusińska-Rebiec, Zuzanna Newbery, Adrianna Misiak, Piotr Przybysz, Mikołaj Witkowski, Olga Załuska**) piszą w [impresjach terenowych](#) [5].

Agenda podsumowania prac grup laboratoryjnych

10:00-12:00 grupa laboratoryjna dr hab. Magdaleny Lubańskiej

12:00-12:30 przerwa

12:30-13:15 grupa laboratoryjna dr hab. Anny Horolets, prof. UW

13:15-13:45 przerwa

13:45-15:15 grupa laboratoryjna dr Mateusza Laszczkowskiego

Adres URL źródła: <https://dev.etnologia.uw.edu.pl/aktualnosci/prezentacje-grup-laboratoryjnych-2018-202>

Odniesienia

[1] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/dla-studentow/studia/laboratoria-etnograficzne#Laszczkowski1>

[2] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/zielen-miejska-nieludzie-urzadzenia-relacje-laboratorium>

[3] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/infrastruktury-przyszlosci-spolecznosc-lokalna-wobec-planow-budowy-centralnego-portu-komunikacyjnego>

[4] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/postpamiec-ii-wojny-swiatowej-i-powojnia-na-podkarpaciu>

[5] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/postpamiec-ii-wojny-swiatowej-i-powojnia-na-podkarpaciu#Inspiracje%20terenowe>